

Lees de krant en bewaar dit blad

Meer dan eens kon ik in de afgelopen maand bij het bijwerken van mijn knipselboek met vrucht oude nummers van dit blad raadplegen om het bericht dat mijn aandacht trok naar waarde te schatten. De eerste maal pakte ik de aflevering van 19/26 december 1984. De door bijzonder sloom weer enigszins bedorven feestdagen werden destijds opgevrolijkt door het bijzonder informatieve artikel van Boeschoten en Van Loo over valsemunterij. Het blijkt dat in ons land meer dan eens ettelijke miljoenen aan vals geld in omloop werden gebracht voor de daders konden worden gepakt. Wordt een biljet al te veel nagemaakt dan moet er een nieuw model komen, wat lastig en kostbaar is. Begin 1981 werd het huidige biljet van f 100, de snip, versneld ingevoerd omdat het vorige type (Admiraal de Ruyter) ten minste drie maal op grote schaal was nagemaakt. Toen Boeschoten en Van Loo eind 1984 hun stuk schreven waren er van de snip nog geen falsificaten gevonden, maar *NRC Handelsblad* van 13 augustus 1988 meldt dat er sedert 1987 wel voor twee miljoen zijn aangetroffen. Het 'snippenteam' van 15 politiemensen voor de opsporing van de drukker werd echter onverrichter zake opgeheven, omdat uitzicht op het vinden van de bron ontbrak, en de stroom valse biljetten blijkbare minderde.

Een valsemunter besteeft een toekomstig en onbekend slachtoffer, namelijk degene die het biljet bezit of uitgeeft op het ogenblik dat de valsheid aan het licht komt. Deze ongelukkige is zijn geld kwijt, want een vals biljet wordt door niemand vergoed. Naarmate de vervalser zijn werk beter doet duurt het langer voor het ontdekt wordt en woont de schlemiel verder weg. Heel goede falsificaten worden pas herkend als de bankbiljetten bij de Nederlandsche Bank langs gaan, en dan is het slachtoffer een bank. Zulke deskundige valsemunterij komt derhalve overeen met een bankoverval zonder geweld. Er is ook een macro-economisch verschil, want bij valsemunterij treedt tussen uitgifte en ontdekking een bestedingsimpuls op die tot voorbijaande inflatie zal leiden.

Het grensgeval van volmaakte valsemunterij die nimmer wordt ontdekt doet zich voor bij inflatoire financiering van het overheidstekort, wanneer de

J.S. Cramer

minister van Financiën 'de bankbiljettenpers laat draaien', zoals dat feitelijk onjuist maar beeldend heet. Bij het ontbreken van de chemiel, die met een vals biljet blijft zitten en voor het inverdieneffect zorgt, is de inflatoire impuls niet langer tijdelijk maar blijvend. Dit vindt men zo erg dat inflatoire financiering, ofschoon niet bij de wet verboden, in ons land sinds jaar en dag niet meer voorkomt.

Ik moest hier aan denken toen ik met schaar en lijmpot bezig was met het artikel van Bomhoff in *NRC Handelsblad* van 23 september, waarin hij uitlegt dat de maximaal toelaatbare groeivoet van de staatsschuld gelijk is aan de som van de inflatie en de reële groei, allemaal in procenten per jaar. Een beetje inflatoire financiering betekent dat men minder hoeft te lenen terwijl er meer geleend mag worden, zodat het probleem van de stijgende staatsschuld van twee kanten tegelijk wordt aangepakt – als dat tenminste gaat zonder de reële groei aan te tasten.

Bomhoff gaat niet verder in op deze hoogst onfatsoenlijke gedachte. Hij is er op uit het grote publiek duidelijk te maken dat de grote en stijgende staatsschuld een groot kwaad is, en daar is hij ook in geslaagd, getuige de instemmende brieven die op zijn artikel zijn gevolgd. Bomhoff schrijft heel beeldend, bij voorbeeld "Wie zich... in 1989 meldt op de arbeidsmarkt krijgt van de minister van financiën direct een onvrijwillige hypotheek voor meer dan 60.000 gulden die zijn of haar deel

vormt van de nationale schuld". En dat betekent voor iedere werkende een rentelast van meer dan 300 gulden per maand.

Dit beeld is heel suggestief. Je ziet voor je dat frisse jonge mensen vroeg in de ochtend fluitend op weg gaan naar hun eerste betrekking. Ze zijn de straat nog niet uit of daar wacht minister Ruding ze op en hangt ze met een valse grijns een schuld om de hals waar zij nu verder driehonderd gulden per maand voor moeten dokken – een afgrijselijk idee. Maar het beeld is een beetje eenzijdig. Wat moeten wij bij voorbeeld met die beperking tot jonge werkenden? Belasting betalen wij allemaal, ook als wij oud en lelijk zijn, of wij nu werken of niet, en als het geen inkomstenbelasting is betalen we wel btw. Ook de bedrijven dragen hun steentje bij. De opvatting dat dit er niet toe doet en dat alle inkomens uiteindelijk door de werkers worden opgebracht, is niet houdbaar. Zelfs in het zicht van de tractorfabriek zingt men immers niet meer dat arbeid de enige produktiefactor is.

Niettemin wil ik best toegeven dat alle (potentiële) belastingbetalers, de ingezetenen van Nederland, op een of andere manier deel hebben aan die beroerde staatsschuld. Maar volgens precies dezelfde vage redenering delen zij ook mee in de vordering op de staat, voor zover die in vertrouwde vaderlandse handen is. Gelukkig had ik de *ESB* van 17 augustus van dit jaar bij de hand, waarin Walschots uitrekent dat hooguit 17% buitenlands bezit is. Kiest Bomhoffs jonge werker een baan met een goede pensioenvoorziening, dan ontvangt hij tegelijk met de hypotheek van meer dan 60.000 gulden een certificaat van 50.000 gulden, en het gros van de 300 gulden rente betaalt hij aan zichzelf.

Zo kan je de ene simplificatie soms met de andere afdoen.

J.S. Cramer